

מעדני אשד

פרשת בעלותך שנת תשפ"ה - גליון תתנ"ב
שנה 22 לממלכת התורה מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

י"ד ל"ט מכת "מעדני אשר" בית שמש

האם המשתתפים בסעודת חתונה אין צריכים לתת צדקה משום דעוסק במצוה פטור מהמצוה?

איתא בגמ' נדרים ל"ב ב"ק נ"ו דעוסק במצוה פטור מהמצוה, ולכן מי שעוסק במצוה פטור מלתת צדקה לעני.

יש לחקור המשתתפים בסעודת חתונה ודרך העולם שבאים לבקש צדקה באמצע החתונה האם הם פטורים מלתת משום דהעוסקים בסעודת החתונה מקיימים מצוה והעוסקים במצוה פטורים מהמצוה

הנה בשו"ת תרומת הדשן סימן ז', ומובא במגן אברהם סימן ל"ח ס"ק ז' נשאל האוכלים בסעודת חתן וכלה, בשבת קודם המנחה, שהיא עיקר שמחת סעודות חתן וכלה באלו הארצות, והשעה עוברת לתפלת המנחה, פטורין הן מן התפלה בשביל שמחת חתן וכלה או לאו

ומסיק: דפטורין מתפילת המנחה, וכן זכורני, בימי חורפי, בחתונה אחת, בת ת"ח מופלג זקן, והוא וכמה תלמידי חכמים אחרים, היו מסובין באותה סעודה, והגיע שעת המנחה, בסוף זמנה, ואכלו וסעדו לפנייהם, ולא התפללו, רק אחד עמד להתפלל על השלחן, והאחרים תמיהו עליו קצת, וכשהגיעו הדברים לפני אחד מהגדולים, שלא היה שם, אמר אילו הייתי שם, הייתי סומך בפשיטות אהא דתניא בגמ' סוכה כ"ה ע"מ ב' דשושבינן ובני החופה פטורין מן התפלה, ע"כ, א"כ לפי דבריו לכאורה פטורים מלתת צדקה באמצע סעודת חתונה דעוסק במצוה פטור מהמצוה.

הנה בשו"ת חתן סופר סימן י"ד דן האם המיסב בסעודת חתן וכלה פטור מליתן פרוטה לעני באמצע סעודת החתונה, ומצוי דבר זה, כי עיניהם של עניים נשואות בסעודת נישואין, ואז חוזרים חלילה וגלגול חוזר משלחן לשלחן, ומפסיקין בין גברא לגברא לבקש על המחיה ועל הכלכלה, מטעם עוסק במצוה פטור מן המצוות

ומסיק: דאף לדעת התרומת הדשן והמגן אברהם דהמיסב בסעודת חתן וכלה פטור מכל המצוות, עם כל זה אין לפטור המסובין בסעודת נישואין מלתת פרוטה לעני, ולא מבטיח לשיטות הראשונים תוס' סוכה כ"ה ע"מ א' דהעוסק במצוה פטור מהמצוה רק כשאין יכול לקיים שנייהם, אבל כשיכול לקיים שנייהם אינו פטור, א"כ ודאי שחייב לתת צדקה באמצע סעודת החתונה דיכול לקיים שנייהם, אלא אפילו לשיטת הר"ן דעוסק במצוה פטור מהמצוה אף כשיכול לקיים שנייהם, מ"מ מודה הר"ן היכי דבכל יכול לעשות שתיהן בלי טירחא כלל מחויב במצוה מקרי, וא"כ במסובין בסעודת חתן הלא אין מבטלין כלום ממצות שמחת חתן וכלה בנתינת פרוטה דעל מקומן הם יושבין והעני בא, והא דפטור מפרוטה דרב יוסף במשיב אבידה, התם דעסקו הוא בידו לשטור ולנעור האבידה והיא מלאכת ידם, אבל מצות שמחת חתן וכלה אין המצוה לשמחם ביד דווקא, דגם אם מיסב בסעודה, ומשמחו בדברים, פעמים בדברי תורה המשמחים או בדברים המשמח לב שומעיהם, ואין היד פועלת למצוה זו, על כן בודאי אי אפשר לפטור המסובין ממצות צדקה, אמנם המנגנים בסעודת חתן לשם מצות שמחת חתן, ידיים עסקניות באמת פטורים מלתת אז פרוטה לעני.

הלומד תורה האם חייב להפסיק באמצע הלימוד לקיים מצוה דבתורה לא שייך ההלכה של העוסק במצוה פטור מן המצוה?

בפרשתו ט"ו ויחי אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'.

הנה בגמ' סוכה כ"ה ע"ב ילפינן מכאן דעוסק במצוה פטור מן המצוה דלחוד מ"ד עוסקין במת מצוה היו שחל שביעי שלהן פסח, וברש"י שם ד"ה שחל שביעי כתב וז"ל שמעין מנה דעוסק במצוה פטור מן המצוה שהרי נטמאו במיתה שבעת ימים לפני פסח, ואע"פ שטומאה זו תעכב על ידם אכילת פסחיהן אלא מצוה קלה תבאה לידך אינך צריך לדחותה מפני החמורה העתידה לבא.

הנה במאירי מו"ק ט"ז ע"מ ב' כתב אף על פי שאמר העוסק במצוה פטור מן המצוה, אין תלמוד תורה בכלל זה, אלא מי שהיה עוסק בתורה ואירעה מצוה לידו אם אפשר לאותה מצוה על ידי אחרים אין לו לבטל עליה, ואם אי אפשר לו על ידי אחרים כגון שאין שם ראוי לה אלא הוא או שהיא מצוה המוטלת על גופו כגון לולב ושופר וכבוד אב ואם וקבורת מת מצוה במקום שאין לו קוברים ודומיהם, המצוה קודמת ומבטל תלמוד תורה, כדי לקיימה ואינו מפקיע חיובה מעליו בקיום מצות תלמוד תורה אפי' מצוה קלה, ואף על פי שהעוסק במצוה פטור מן המצוה, לא נאמר כן בתלמוד תורה, הואיל ועקרה לידעת קיום שאר מצות, מבטלין אותה בשביל כל מצוה שאי אפשר לקיימה על ידי אחרים כך היא שטת גדולי המפרשים.

ובספר חזון יחזקאל על התוספתא בשבת פ"א ה"ד להגאון הגר"י אברמסקי כתב טעם אחר מדוע במצות תלמוד תורה, ליכא הדין של עוסק במצוה פטור מן המצוה משום דהדין של עוסק במצוה פטור מן המצוה, הוא דווקא כשהוא עוסק עתה במצוה שכבר התחיל בה מקודם והעסק בה נמשך גם עכשיו, אבל משא"כ בת"ת הלא כל שעה שהוא לומד הוא מצוה בפני עצמה, ונמצא שבכל רגע שהוא לומד הוא מתחיל אז בעסק מצות ת"ת, וא"כ לא שייך כאן הדין של עוסק במצוה פטור מן המצוה.

יש להקשות: על מה שכתב הרמב"ם הלכות אישות פט"ו הלכה א' ואם היה עוסק בתורה וטרוד בה, והיה מתירא לישא אשה כדי שלא יטרח במזונות בעבור אשתו, ויבטל מן התורה, הרי זה מותר להתאחר, שהעוסק מצוה פטור מן המצוה, וכל שכן בתלמוד תורה, וקשה הרי קי"ל דעוסק במצוה פטור מן המצוה הוא בכל המצות דוקא, ולא בתלמוד תורה, דבזה היכי דיש מצוה דאי אפשר לקיים ע"י אחרים, בעי להפסיק ממשנתו כדי לקיים אותם, וא"כ קשה למה לא יבטל ממצות ת"ת כדי לישא אשה, ולקיים מצות פרו ורבו, כך הקשה בשו"ת מהר"ם שיק אהע"ז סי' א' ב"ה אמנם, וכן בשו"ת משיב דבר ח"ב סוף סימן נ"ג וכן בקובץ הערות יבמות אות ת"ע ובספרו קובץ שיעורים חלק ב' סימן י"ט, וכן בשו"ת דברי יציב אבן העזר סימן ג'.

איכא כמה תרומים

א. כי אמרין דהיכי דישנה מצוה שא"א לקיים ע"י אחרים צריך לבטל ממשנתו כדי לקיים המצוה, היינו דוקא במבטל ת"ת באופן ארעי, משא"כ הכא אם ישא אשה עכשיו, הרי יהיה לו ביטולים באופן תמידי, ומשום הכי בכהאי גוונא לא אמרינן דיבטל ממשנתו כדי לישא אשה, כך תירץ בשו"ע הרב הלכות ת"ת פ"ג הל' א'.

ב. כיון שנשואין הוי מצוה שאינה עוברת שהרי יכול לקיימה לאחר מכן, הוי כמצוה שאפשר לקיימה על ידי אחרים, שאינו דוחה תלמוד תורה, וכן תירץ בהעמק שאלה שאלתה ה' אות ד', וכן תירץ בקובץ שיעורים חלק ב' סימן י"ט.

יש שהקשו ממה שכתב רש"י סוכה כ"ה ע"מ א' על הא דאיתא במשנה "שלוחי מצוה פטורין מן הסוכה" וז"ל הולכי בדרך מצוה, כגון ללמוד תורה ולהקביל פני רבו ולפדות שבויים, חזינן דאף במצות לימוד התורה אמרינן עוסק במצוה פטור מהמצוה, כך מקשה בדעת תורה אור"ח סימן ל"ח, וכן בהערות הגה"ש אליהו זצ"ל סוכה כ"ה ע"ש מה שתרצו.

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב חלל פרידמן שליט"א ירושלים לרגל שמחת נישואי בנו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר מנחם מנדל שליט"א עב"ג בת ידידינו הרב צ' מאיר ברוכבסקי שליט"א סטפני בשיבת שלום בית בנו של כ"ק מרן האדמו"ר מסלונים שליט"א יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב ג' זאב בעער שליט"א ירושלים לרגל שמחת נישואי בתו תחי' במז"ט עב"ג הבה"ח המופלג בתור"ש כמר אשר רובינפלד נ"ו בנו של ידידינו הרב משה שליט"א יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
--	---

ברכת מזל טוב לגיסי היקר הרב ה"ה רבי יהודה אשר שוורץ שליט"א ביתר עילית ר"מ בישיבת תולדות אברהם יצחק לרגל שמחת נישואי הבה"ח המופלג בתור"ש ידידינו כמר מורנו עזריאל שוורץ נ"ו מבחרי ישיבת צאנז נתניה עב"ג בת הרב ה"ה רבי אברהם שלמה וינברג שליט"א בני ברק וברכת מזל טוב לסבא ידידינו הגאון רבי ישראל ברגר שליט"א רב שכונת גני גאולה יאה רעוא שיוזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו	ברבני הנגיד מגדולי תומכי התורה הרב ג' בערל וייס שליט"א לוס אנג'לס לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו היניק וחכים כמר חיים יחזקאל וייס נ"ו בן לבנו ידידינו הגאון אברהם שליט"א ראש כולל בירושלים חתן דודי הגה"צ רבי אהרן טוסיג שליט"א מגדולי משפיעי דורנו יאה רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו
---	---

האם אסור להתפלל על החולה כשנמצא בעיר אחרת?

בפרשתן י"ב י"ג ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה.

יש לחקור האם מותר להתפלל על החולה שנמצא בעיר אחרת או דילמא אין מתפללין דהוא חשש להפליט שוא והפסק שמא מת.

הנה בליקוטי מהר"ל מנהיגים ריש הלכות שמחות, מובא בשערי תשובה סימן רפ"ח ס"ק ג' כתב שאין לברך החולה בעיר אחרת שמא מת או הבריאה והיא ליה תפלת שוא. ובספר נחלת שבעה סימן ל"ט נשאל האם מותר לעשות מי שברך להחולה אצל ספר תורה כשנמצא רחוק ויש חשש שמת כבר, או שהבריאה.

וכתב: עובדא בא לפני שני פעמים והנחתי לברך חולה בבית הכנסת פה ק"ק שטיינ, והחולה היה בשוב אחר מהלך שעה ויותר מכאן דהיינו מחוץ לתחום הרבה, ולא השגחתי עצמי במה שכתב בליקוטי מהר"ל מנהיגים ריש הלכות שמחות שאין לברך חולה במקום שאינו שם שמא כבר מת או הבריאה.

ותמכתי יתדותי: על פי מה דאיתא במשנה גיטין כ"ח ע"א המביא גט והניחו זקן או חולה נותנו לה בחזקת שהוא קיים, בת ישראל הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא קיים, השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותו בחזקת שהוא קיים, והשתא הדברים קל וחומר ומה התם בשולח גט שמא כבר מת ונשאת יבמה לשוק בלא חליצה, וכן תרומה שהוא במיתה, וכן בשולח חטאתו ממדינת הים שמא כבר מת ולמיתה אזלא והיה מביא חולין בעזרה, אפילו הכי נותנין אותם בחזקת שהוא קיים, מכל שכן כאן שאין כאן איסור כלל לברך החולה, שהיה אין מברכים שום ברכה שהיה לנו לחוש לספק ברכה לבטלה, ואם כן למה לא נברך החולה במקום שאין החולה שם.

ואין להשיב ממתניתין: ברכות דף כ"ד ע"א השומע קול צווחה בעיר ואמר יהי רצון שלא יהא אלו בבני ביתי, היתה אשתו מעוברת ואמר יהי רצון שתלד אשתי זכר הרי זה תפלת שוא.

שאני התם: דהתם היה ודאי תפלת שוא מה שאין כן הכא הוי ספק תפלת שוא וספק נפשות להקל, שמא עדיין חי ושמא נוכל להצילו על ידי תפלה, ועיין עוד בארכות מה שז"ל בזה מסמין ע"ז ע"ד סימן פ'.

ובחנם סופר גיטין כ"ח עמוד א' כתב לתרוץ את הקושיא מהגמ' גיטין: דחזקת חיים אית לית, אבל חזקת חולה לית ליה דמשתנה והולך בכל רגע או לטוב כרוב חולים לחיים או להיפוך כמיעוט חולים ובין כך הויא ליה תפלת שוא. **ומסיק:** אבל מטעם שכתב שם נחלת שבעה דאין הולכין בפקוח נפש אחר הרוב וספק נפשות להקל על כן מתפללים עליו.

ובש"ת שבות יעקב חלק א' סימן צ' **תמה על המהר"ל** אין דבריו מוכרחים וכמו שהאריך לפלפל ולהשיג עליו בתשובת נחלת שבעה ע"ש סי' ל"ט וע"ז וע"ה ואפשר דטעם של מהר"ל שצמצר ג"כ לזה דעת רש"י בתענית שאין אנו בטוחים כל כך שתועיל תפלתנו והרמב"ם חולק עיין טור אור"ח סימן תקע"ו ונראה לי דנהרא ונהרא ופשטא ואין למחות בדבר זו כלל.

יש להעיר: לפי מה שכתב הנחלת שבעה בטעם ההיתר לברך מפני שהרי אין מברכין שום ברכה שהיה לנו לחוש לספק ברכה לבטלה וישנו רק ספק תפלת שוא וספק נפשות להקל, א"כ היה לנו לאסור לפי זה הזכרת בקשת התפלה לחולה בברכת רפאנו אור"ח סימן ק"ט סעי' א' דבזה הרי נוסף לספק תפלת שוא ישנה גם אהל של הפסקה בדיבור באמצע השמנה עשרה שלא לצורך דיינא הוא דצריך לחזור לראש הברכה, עיין אור"ח סי' ק"ד ובפרט יש לאסור מלומר נוסחת היהי רצון המודפסת בסידורים בברכת רפאנו דמוזכר בה שם ומלכות ויוצא שישנו בזה באמת ממש כחששא לספק ברכה לבטלה בהוצאת שם שמים לבטלה, כן מקשה בשו"ת ציצ אילינור חלק ה' סימן י"ח.

ומתורץ: אלא שהמעין היטב בדברי הנחלת שבעה שם בתשובות רואה שעיקר יסוד היתרו בנוי על זה דמוקמינן ליה בחזקת חי וספק נפשות להקל, א"כ אין שום חשש של הפסק, ועיין שו"ת מהר"ם שיק אור"ח סימן כ"ו.

מדוע רצה אחד מבעלי התוס' להרויח שלא יצטרך לברך המוציא רק מזונות הרי זה חילוק של תיבה אחת ומה הרויח בזה?

הנה בתוספות ברכות ל"ז עמוד ב' כתוב שהיה רגיל רבינו דוד ממ"ץ ללבן פרויין במים בלילה כדי לאכלן בשחר בלא ברכת המוציא ובלא ברכת המזון שלא לאחר כדי שיתחזק ראשו ויוכל להגיד ההלכה.

יש להקשות: בשלמא שרצה להרויח שלא לברך ברכת המזון רק על המחיה זה מובן שעל המחיה הרבה יותר קצר מברכת המזון ויוכל ללמוד יותר, אבל מה הרויח מזה שלא רצה לברך ברכת המוציא אלא מזונות, הרי החילוק בין מזונות להמוציא תיבה אחת ואיזה רווח זה, וכמה יוכל ללמוד במקום התיבה של המוציא.

ומיתאמרי תירוץ בשם הגר"א דמכאן חזינו כוחה ומעלתה של תיבה אחת תורה, כמה חשוב זה שבעלי תוס' עשו חשבון איך אפשר להרויח תיבה אחת בתורה, מאמר זה מתוך דרשה חיזוק בתורה למאות אברכים חסידי גור בקרית גת אחר בחינת מזומנים שהפליאו את ידיעותיהם בתשובות מדהימות זכיתי להיכנס בקודש פנימה אצל מורי ורבי כ"ק מן האדמו"ר מצאנו שליט"א ואמרתיו לו האי חידוש ומרן שליט"א הפליא את זה עד למאוד

מדוע בכו עם ישראל שמתגעגים לאכול דגים של מצרים

הרי במן היה אפשר לטעום כל הטעמים?

בפרשתן י"א ה' זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשואים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים

איתא בספרי מובא ברש"י בפרשתן אמר ר' שמעון מפני מה המן משתנה לכל דבר חוץ מאלו, מפני שהן קשים למניקות, ואומרים לאשה אל תאכלי שום ובצל מפני התינוק.

יש להקשות: בשלמא כל הירקות לא טעמו במן, אבל דגים לכאורה היו יכולים לטעום במן, א"כ מדוע בכו זכרנו את הדגה, הרי היו יכולים לטעום את טעמן במן, כן מקשה החיד"א בפרשתן בספרו, וכן בהפלאה כתובות סי' ע"מ ב'.

איכא כמה תרוצים

א. נראה לתרוץ דגם זה הטעם על דגה דכתיב זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם דהיינו דגים קטנים כדאיתא שם ביומא, חנם שהמין להם דגים קטנים בתוך כדיהם לא נשתנה הטעם לדגים קטנים מפני שקשין למינקת, כן תירץ בהפלאה כתובות סי', ועיין אוהב ישראל פרשת עקב שבמי מביא שלא היו יכולים להרגיש טעם מן. **ומקשה ההפלאה:** דצריך להבין כי משום המינקות לא היו אלו הטעמים אצל כולן והיה ראוי שלא יטעמו המינקות לבד אלו הטעמים, ונראה דאמרינן בגמ' יומא ע"ה כטעם לשד השמן שנמשל לשדים שהתינוק יונק וטועם בו כל טעמים ממאכל אמו, אף המן טעמו בו כל הטעמים, וכמו שדברים אלו קשים למינקת משום דעכרי חלבא, כן היה במן לכל אדם.

ב. מזה מוכרח דמראית עין הוא עיקר וכמו שנאמר לא תשבע עין לראות, מכלל איכא שביעה בעין, ובזה מובן מה דאיתא במדרש זכרנו את הדגה מכאן שמדליקין נרות בשבת, דכתיב וקראת לשבת עונג וישבע עינו לראות

מאכלי שבת, כן תירץ החיד"א בפרשתן בספרו חומת אנוך בשם הגאון רבי אליעזר די אבילע ז"ל, נראה להעיר דזה תלוי במחלוקת בגמ' יומא ע"ה ע"מ א' אם המן היה טעמן ולא ממשן או טעמן וממשן.

ג. מה שאמר זכרנו את הדגה, היינו דגים טמאים, שהמן לא היה משתנה לטעום הטעם אלא בדבר טהור, כן מביא החיד"א תל"ל בשם חכם אחד.

אבל דוחה תרוץ זה משום שהיה מותר להרגיש טעם איסור במן:

ומביא ראיה: מהא דאיתא בגמ' חולין ק"ט ע"ב דילתא אמרה בעינן למיכל בשרא בחלבא, וא"ל ר"נ זויקו לה כחלי, חזינו דטעם איסור שאינו בא מגוף איסור אינו אסור, א"כ אפילו טועם איסור במן אין איסור בזה, עיין מה שהארכתי בספר מעדני אשר פרשת בשלח תשס"ו אם היה מותר להרגיש טעם איסור במן.

ד. ע"פ מה שכתב הקדושת לוי בפרשתן וז"ל, מי יאכילנו בשר כו' זכרנו את הדגה כו', ולכאורה אינו מובן מה ענין לבשר זכרנו את הדגה, ונבאר כי במן טעמו כל הטעמים שרצו לטעום, רק זה המאכל שהיה ידוע להם הטעם היו ממשיכים במחשבתו במן לטעום בו, הטעם, אבל זה המאכל שלא טעמו עדיין לא ידעו האין להמשיך טעמו במן, והנה טעם בשר כשר דהיינו בשחיטה ומליחה כמצותה יש לו טעם אחר מבשר בלא שחיטה ומליחה, והנה במצרים היו אוכלים בשר בלא מצוה דהיינו בלא שחיטה ומליחה זה הטעם ידעו, אבל הטעם מבשר הנעשה במצות זה לא ידעו עדיין טעמו, וכאן אחר מתן תורה שנצטוונו בבשר על מצות הנ"ל, זה הטעם לא ידעו איך להמשיך במן כדי לטעום בו, אבל אטעם דגים טעמו במן מחמתם שלא נשתנה טעמן שלא היה בה שום מצות, וזה שאמרנו לא יאכילנו בשר כו' כדי לטעום טעמו אחר כך במן, זכרנו את הדגה טעם דג אנו יכולין לטעום במן, אבל טעם בשר לא כנ"ל, לפי הנ"ל אתי שפיר, מעדני אשר.

לרגל מסע הקודש של גדולי הדור שליט"א להצלת קרן עולם התורה אנו מביאים לפניכם תוכן מדרשה שדרשתי ברחבי תבל למען הצלת קרן עולם התורה דחסידי צאנו בשליחות הקודש

איתא בגמ' שבת קל"ח ע"מ ב' **תנו רבנן כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל.**

והקשה בעין יעקב מדוע סבירא לתנא קמא דעתידה תורה שתשתכח מישראל: **ותירץ** ע"פ מה דאמרינן בגמ' סנהדרין צ"ז ע"מ א' אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס, וחכמת בלב תלויה בממון, ע"פ מה דאמרינן במשנה אבות פק"ג משנה י"ז **אם אין קמח אין תורה ומרוב הצרות וחבלי משיח תשתכח התורה, דלפני המשיח יהא קשה עם פרנסה לאברכים לכן התורה תשתכח, דאין קמח אין תורה, בא התנא אלוהי רבי שמעון ואומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, כל אחד מישראל יעשה הכל למען התורה יותר מכפי יכולתו כדי שלא תשתכח התורה מישראל.**

והנה בגמ' ירושלמי סוטה פק"ז כתוב דבר גורא על הפסוק "ארור אשר לא יקים את דברי התורה" וכי יש תורה נופלת "ר' אחא בשם ר' תנחום בר' חייא למד ולימד שמר ועשה והיתה סיפוקו בידו להחזיק ולא החזיק הרי זה בכלל אורו" נורא ואיום יהודי יכול ללמוד כל החיים היה בידך לעשות למען החזקת התורה ולא עשית אין אתה בכלל ברוך רח"ל לכן תעשה כל מה שביכולתך להיכנס בכלל הברכה, ברכת הקב"ה אם אתה משמח את שלי, השמחה הכי גדולה שאפשר בדורנו לשמח את הקב"ה זה ע"י לימוד התורה, כמבואר בגמ' ברכות ה' ע"מ א' אמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד, אז איני משמח את שלך בריאות נחת בנין שדוכים וכל טוב.

ואין לך ברכה יותר גדולה ממנו דמבואר בירושלמי הנ"ל אמר רבי חנא א"ר ירמיה עתיד הקב"ה לעשות צל לבעלי מצות בצילן של בעלי תורה שנאמר קהלת ז' כי בצל החכמה בצל הכסף ואומר עץ חיים היא למחזיקים בה משל"ב וידוע מה שפירש האור החיים הקדוש **הפסוק** בפרשת וזאת הברכה "שמח זבולון בצאתך וישכר באהלך" מתי יכול להיות זבולון בטוח שיצליח בעסקיו, רק אם ישכר באהלך בזכותך שאתה תומך

חשוב כהלכה

מדור זה נדבג ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי ויסקינד הגר שליט"א - מנהגן

חשיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה | כל ההלכות הם מעשים וחשונה ברורה

ידיעת הדף היומי-שבועות

- א] צ"ע. כיצד תקנו חז"ל שבועה שיבואו לידי שבועת שקר?
ב] היכי תימצי ששייך לקדש אשה בפחות מש"פ, ומה זה שייך לכאן?
ג] היכי תימצי שסתם ספרי הקודש המודפסין לעניין מה אולי חמיר מתפילין?
ד] האם מותר לאדם לקבל על עצמו להישבע כדי להפחיד את הבעל דבר, בלי להישבע בפועל?
ה] היכי תימצי שאומרים מיגו להוציא- וחזינו לך בסוגיות הללו?
ו] איזה ד' חילוקים יש בין שבועה דאורייתא לשבועה דרבנן?

ידיעת ההלכה

ז] עירוי חמין מכלי ראשון על צונן. בבית הרב דויטש נוהגים להכין חלב לתינוק בשבת בדרך הבאה: מכניסים לבקבוק של התינוק מים מהביר, למים מוסיפים אבקת חלב נמסה (שבשולח לפני שבת ואינה מכילה חומרים שאינם מבושלים), מערבבים את התערובת, וכדי לחמם את החלב הנוזלי שבבקבוק עד לחום שאין היד סולדת בו, מוסיפים לבקבוק מעט מים רותחים ישירות מהמיחם שעומד על האש. האם מותר לעשות זאת?

ח] מצוות רחיצה לכבוד שבת. חיים בחור שקדן ועמל בתורה, לומד כל יום שיש, ברציפות מ-10.00 בבוקר ועד חצי שעה לפני קבלת שבת. כדי לא לבטל לימודו, מתרחץ וטובל חיים לכבוד שבת בליל שיש (יום חמישי בלילה). האם מותר לו לנהוג כך?

ט] מנחה בזמן תוספת שבת. לאחר שהרב באום קבל עליו בדיבור תוספת שבת כ-חצי שעה לפני שקיעת החמה, הוא נזכר שעדיין לא התפלל תפילת מנחה א. האם מותר לו להתפלל תפילת מנחה של חול בזמן תוספת שבת? ב. באותו זמן בדיוק הדליקה הגב' באום את נרות השבת וגם היא נזכרה שלא התפללה תפילת מנחה. האם מותר לה להתפלל תפילת מנחה אחרי הדלקת נרות שבת, לפני שקיעת החמה?
י] ניקוי בגדים. חיה הפעוטה פלטה דייסה על חליפת השבת החדשה של הרב דויטש. האם מותר לרב דויטש לקחת כף ולנקות את הלכלוך שעל הבגד, כשהלכלוך לח? כשהלכלוך התייבש?

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכנה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יבדוק תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמה"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמה"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 ל-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזרי"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג.

מעמד האדיר סיום מסכת חגיגה

ע"י קהילת ויזניץ שיכון ויזניץ בני ברק כולל חלקנו

שנערכה מול מקום המקדש בירושלים

דרך העולם כשעושה שידוך מחפש שידוך שיחא בשבילו כבוד ויחמיאו לו ולא יצטרך להתבייש מהשידוך שעשה.

מורה ורבותי בחג השבועות התחתנו עם התורה "ביום חתונתו זה מתן תורה" צריכים לעשות הכל שהתורה הקדושה לא יתבייש מהשידוך שעשה עם כלל ישראל.

כשנמצאים בכזה מעמד מיד אחרי קבלת התורה, שאנשים קובעים קביעת עיתים לתורה, ומכבדים ומעריכים את התורה, וזוכים לסיים מסכתא זה כבוד גדול לתורה הקדושה, וצריכים להוסיף יותר ויותר.

האם מותר לכתוב שם בתוך הספר תורה בסופו כדי שלא יגנב?

בפרשתנו י' ל"ה ויהי בנסוע

אמרין בגמ' שבת קט"ז ע"א ת"ר פרשה זו עשה לה הקב"ה סימנים מלמעלה ומלמטה, ופליגי ב' תנאים בטעם הדבר.

יש לחקור האם מותר לכתוב בסוף הספר תורה השם של בית המדרש לאיפה שייך הספר תורה או לעשות סימן כדי שלא יגנב או דילמא אסור לעשות סימנים בתורה בלא ציווי משום דאסור להוסיף אפילו אות אחת בספר תורה. הנה בשו"ת מהרש"ל סימן ע"ג כתב דמי שאומר שהכונה של הסמנים בפרשה של ויהי בנסוע, שצריך לעשות ב' נונים הפוכים אחד בתחילת הפרשה ואחד בסופה, תמה אני עליהם שהם כותבים בתורה ב' אותיות בתורה שלא לצורך ולפוסלה, שהרי אפילו אות אחת יתירה פוסל את הספר תורה.

ומקשה: מהאמרין בגמ' שבת קט"ז ע"א שעשה לו הקב"ה סימנים, חזינו שמותר. ומתיר: כונת הגמ' שעשו פרשה לפנייה ולאחריה, אבל לא שיעשו ב' נונים, דאם זה היה הכונה מדוע לא הזכירו הרמב"ם והפוסקים כיון דמן התורה צריך לעשות כן, א"כ מי שלא עושה כן הספר תורה פסול, אלא ש"מ דאין זה מעכב, ואין להם שורש ויסוד בגמרא, א"כ אסור לעשות את זה דמוסיף לחנם אותיות מיותרות בתורה.

מעדי אשר: לשיטת המהרש"ל לכאורה אסור לכתוב סימן בספר תורה שלא יגנב, דהא לדעת המהרש"ל כל אות בתורה אפילו לסימן פוסל הספר תורה.

אבל בשו"ת נודע ביהודה מ"ק יור"ד סימן ע"ד חולק עליו בדודאי מי שמוסיף אות אחת בתורה בין הגליונות או ברוח שבין הפרשיות לא פסול ואין לזה שום מקור בהלכה, וכ"ש כאן שאין לה צורת אותיות כלל, שהרי הנונים האם מנוקדים ואין להם צורת אותיות כלל ולא מקרי אות רק סימן בעלמא, ואטו אם נפל שריטה דיו בגליון הספר, יפסל הספר, הא ודאי ליתא, א"כ בודאי עדיף לעשות את הנונים הפוכים, דספר תורה שחסר אות אחת בודאי פסול, א"כ מספיקא יעשה וממ"ז זה טוב דאם צריך הרי עשה כהלכה, ואפילו אם אינו צריך מ"מ אינו פוסל את הספר תורה.

ובטורי זהב בספרו דברי דוד בפרשתנו מביא דמביאים ראייה מן הזוהר בפרשת בהעלותך שמביא נוני"ו הפוכין אלו.

וכן כתב בשו"ת בית אפרים יור"ד סימן ס"ד מובא בפתחי תשובה יור"ד סימן ער"ה ס"ק ו' דמי שכתב אות אחת מיותר בספר תורה אינו פוסל.

וקשה: מהא דכתב הרמב"ם ריש פרק י' מהלכות ספר תורה דאחד הדברים שפוסל ספר תורה כשהוסיף אפילו אות אחת, א"כ משמע שאסור להוסיף אות אחת בספר תורה לחנם, כך מקשה הנודע ביהודה הנ"ל.

מתיר: הנוב"ד הכונה שכתב אות בתביה שהיה צריך להיות חסר ועושהו מלא, אבל סתם להוסיף בין הפרשיות ליכא שום איסור, א"כ לפי הנ"ל יהא מותר לעשות סימן בסוף הספר כדי שלא יגנב.

והנה בעובר אורח לחדר"ת סימן ע"א, ועיין בשו"ת בית אבי ח"ב סימן קי"א, וכן סימן קי"ב נסתפק בשאלה הנ"ל אם מותר לכתוב סימן או שם בתוך הספר תורה, כדי שלא יגנב.

וכתב: דיש לפשוט מהא דכתב הרמב"ם פרק י' מהלכות ספר תורה דאלו שכותבים מבפנים חותמות לא יד שביטלו המצוה, אלא שאין להם חלק לעולם הבא. ומדחה: דאין לפשוט שאלה הנ"ל מהרמב"ם הנ"ל דשם היא בתביה אשורית והוא מן הדיו, על כן הו"ל הוספה על עצם הכתב, אבל להעמיד חותמת בצבע יש לומר דאין בזה חשש ופסול לעצם הספר תורה הנכתב בדיו.

ועוד כותב: דדוקא בכי האי גוונא שכתב הרמב"ם שהיו כותבין בין פסוקי המזוזה, א"כ היו מפסיקים באמצע הפסוקים הקדושים על כן פסול, ויש לומר משום דכתב והיו בהוייתן יהיו מגילה ט' ע"א, ומה לי בקריאה ומה לי בכתיבה, אבל בכחאי גוונא שכבר נגמרה המצוה לגמרי והוא הוסיף יש לומר דאין חשש עוד, ומיהו נראה שפסולה גם אם הוסיף אח"כ ועיין לשון הרמב"ם פרק י' הלכה א' שכתב להדיא דהוסיף אות אחת פסולה ולא חילק בין אמצעה לסופה משמע שבכל ענין פסול.

אלא שיש לעיין אם הוסיף בצבע אות אחת אם פסולה, דהא אותה האות לא נכתבה כהלכה שעצם הספר תורה היא כתיבה בדיו דדוקא, או יש לומר דמכל מקום משום מראית העין היא פסולה דהרי מיותרת הוא לפנינו.

ולענין הלכה: מחמירים שלא לכתוב שם בצד הכתב, רק יכתוב בחוץ על צד השני כדי שלא יגנב, עיין בשו"ת אגרות משה יור"ד ח"ב סימן ל"ג.

מדוע שרצתה התורה לרמז שברחו ישראל מהר סיני הפכה דדוקא אות נון? איתא בגמ' שבת קט"ז ע"א ת"ר פרשה זו עשה לה הקב"ה סימנים מלמעלה ומלמטה, ופליגי ב' תנאים בטעם הדבר, ולחד מאן דאמר אין כאן מקומה אלא להפסיק בין פרעניות לפרעניות

ותוס' מביא בשם המדרש דפורענות ראשונה ויסעו שנסעו מהר סיני דרך שלשת ימים כתינוק היוצא מבית הספר שבורח לו והולך לו כך היו בורחים מהר סיני דרך שלשת ימים לפי שלמדו הרבה תורה בסיני, אמר הקדוש ברוך הוא נסמך פורענות לפורענות לאו אלא נפסוק פרשת ויהי בנסוע הארון.

יש להקשות: לשיטת שהכונה של הסמנים שכתוב בתורה אות נון הפך, מדוע בחרו דדוקא להפוך אות נון ולא אות הראשונה או שאר אותיות, כך מקשה בריב"א בפרשתנו, וכל

בבלי יקר, וכן חידושי"א בספר פני דוד וכן בפני מבין.

איכא כמה תרוצים

א. ישראל נמשלו לתינים שעיקר חיותם במים על כן כל דג פונה פניו לשוט לתוך המים למקום חיותה, אבל אינו הופך פניו אל שפת המים כי זה נקרא פורש ממקום חיותה, כך ישראל עיקר חיותם בתורה שנמשלה למים וכמשל שהביא רבי עקיבא לפפוס בן יהודה בברכות ס"א ב' ובזמן שישאל בורחין מהר ה' כתינוק הבורח מבית הספר הרי הם כנ"ל דג הפוך הפורש ממקום חיותו ופונה פניו אל השפה ולחוץ כך ישראל פנו פניהם מן ארון ברית ה' ממקום חיותם, כך תירץ בבלי יקר, וכן בחתם סופר בתורת משה.

ב. נז"ל מלא ראשי תיבות, נעשה ונשמע ועין כי ברחו מהר חורב כתינוק היוצא מבית הספר, וא"כ נהפוך ממה שאמרו נעשה ונשמע, כך תירץ בפני מבין על התורה.

הארות והערות ניתן לשלוח למחבר הרב אשר אנשיל טוורק שליט"א

053-3166560 | 0533166560@GMAIL.COM

חכתבים למחרכת

מדוע ברכת כהנים נאמרת בלשון יחיד

חרי"ג אין מפרנין ברכת כהנים פחות מעשרה

מה שהקשטתם בשם הנונים מגדים מדוע ברכת כהנים נאמרת בלשון יחיד, יברכך ה' וישמך וכו' הלא ברכת כהנים נאמרת לרבים דקמ"ל מילה כ"ג ע"מ ב' דאין נושאין כפים בפחות מעשרה, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי שמאי קותה גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי חדת, אהבת תורה, הישר והחסד, בית הוראה ודישבת מיר, לשכת הפוסקים ביתר עלית, אוצר הפוסקים סווראן, קנין תורה פסגות ירושלים {כדור}

נראה לתרץ בכמה אופנים, א) אם היה הברכה בלשון רבים יש לומר רק פסגות בכללות יתברכו, אבל לא כל אחד ואחד יתברך, משום הכי אומרים לשון יחיד, דאפילו כשיש רבים כל אחד ואחד יתברך, ב) ע"פ מה דאיתא בריבנו בחיי פ"ח פסחים תולדות דמצנינו שהברכה משתלשלת מדור לדור מברית העולם, באדם הראשון כתב בראשית א' כ"ח "ויברך אותם אלהים" וברך לנח שנאמר בראשית כ"ג "ויברך אלהים את נח ואת בניו", חטאו בדור הפלגה ובא אברהם ומסר הברכות בידו, אמר לו בראשית כ"ד "והיה ברכה", אתה מקור הברכה, הבדך לכל מי שתצרה, והיה אברהם ראוי לבדך את ישמעאל כי הוא הבכור, והיה המנהג בראשונים כי הבכור היה בידו הברכה והיה האב מבדך אותו, ואח"כ מסר הברכות להכהנים שיברכו עי"ש, וא"כ כיון דמתחילה כשיבדך הש"ת אדם ונח ואברהם איבנו אמר הש"ת הברכות בלשון יחיד, שהרי בידך רק יחיד נשאר נוח הברכה, כגם כשמבדך רק לרבים כיון דנשנית הברכות ממה שיבדך הש"ת היחידים שבכל הדורות, ג) הא דבעי עשרה הוא רק דרבנן שקבעו בשעת התפילה עיין ב"א"ה ריש סימן קכ"ה וא"כ לפני שקבעו היה מבדך כל כהן אפילו ליחיד, משום הכי אומרים לשון יחיד.

חרי"ג אחר שפסקי שליט"א בני ברק

נראה לעיין, מה שכתב החתם סופר בספר תורה סוף פרשת ויקרא פ'טו, מ"מ רמז בו מה שאני אומר כי הכהנים הם מורי התורה, כדכתיב דברים כ"ד ח' כל אשר יורו אתכם הכהנים הללוים, שהחכם יושב ודורש והעם שומעים מבתריכם בבית הברכות שבעולם ויהיו צריך שיהיה אהוב לעם ושולם בינו ובינם, אמנם אם דורש לשם ה', ה' יתן חן ושלומן ויהי דברי היוצאים מן הלב כנסכים לבלות השבועות ויתברכו כולם, ועל כן אמר לאהרן ולבניו מורי התורה כי הברכה את בני ישראל בכל הברכות שבעולם, אמור לבד דברי תוכחה ולהורות לעם ד' דרכי ד', ומבטיח לכהן הדורש יברכך ד' ויתן לו כן בני ובשיתא פנים ושלום, הכל מוסב על הכהן הדורש שהקב"ה יתן חנו בעיני השומעים, ועי"ז ושמא את שמי, והתורה על בני ישראל והמה ישמעו ויאמרו, ועי"ז ואני אברכם לישראל בכל הברכות שבעולם.

מי שעומד באמצע שומע אם יש לו חיוב לשמוע לשמוע ברכת כהנים

מה שדנתם בשם הפוסקים בזה שיעומד באמצע שומע אם יש לו חיוב לשמוע לשמוע ברכת כהנים.

הגאון רבי יעקב שרגא שמואל שליט"א ראש הסתלעם קרית צאנז נתניה

נראה לעיין מה ששאלתי בימי אחרית חיי מורי ורבי אמרי הגה"ק בעל שפע חיים צאנזני זי"ה האיק לנהוג בענין זה, והשבני לעצמו להחמיר, ע"פ התפילה הנחמדת כי ע"כ ב"ש החריצים שבעזרת ברכת כהנים הוא גם על הישראליים ולא רק על הכהנים.

הגאון רבי אליעזר רבנועביץ שליט"א רב חסידי שומרי אמונים בית שמש מו"ס כרם אליעזר
נראה להעיר, דנסתפקתי בזה שדעת השו"רים שישתוק וישמע, מה חזין כלן כהן המתפלל בשמיע' ולי' מסקנת הפוסקים שאינו מפקיף לישא כפי' ,האם יפקיף לעומד הברכה אמר הכהנים, ונהרגה שהיה במה שיש לחקור האם גם אצל כהן שחיו מצוה להתברך מהכהנים, או שמא מצותו רק לבדך ולא לבקל הברכה ל' ולאחריו יש לפשוט ספק זה ממש"כ הפוסקים דכחן הפסול ישראלי פניו צריך לעלות אחוץ לביה"כ כדי שלא יאמרו שהוא פגום, ואם איתא שיש עליו מצוה להתברך האיק' מותר לו לצאת לחוץ והיה ראה מבטל בזה מצוה, וי"ל

הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א רב קהילת צאנז ביתר, דומ"צ כונת גוש שמונים, מרכז ההוראה, שערי הוראה, ור"מ ביש"ג תורת שמואל וזהויל ירושלים {הערה זו לעילוי נשמת אבי הנח"א חיים יעקב מנחם בן הרב יחזיקאל זי"ל}
נראה לעיין מה שפסק' בספר הגרנות העירית של ירושלים, אלישבי' וכו'ן שכן אין נראה איהא מותר להפסיק בשתיקה באמצע שמיע' דגם הפסק דלא ס'ל כהתחדיו וליאט מצוה על הישראלי, וכו'ן שכן אין נראה איהא מותר להפסיק בשתיקה באמצע שמיע' דגם הפסק בשתיקה אסור, וב"א"כ דאסרו חז"ל כאמיר' דחל הברכה עליהם כאמיר'ם בשגדוהו, ובדואר לא נתיר להם להפסיק כדי שישתבשו שמה לא אנוסים אלא קיימנו הם חזין, וממלא אנוסים ניתנו וזהו חלה הברכה עליהם ולע"ז יש להעיר דאף דבאנוסים ועם שגדוהו חל הברכה עליהם, אבל הסביר רונת'אל דלא מקיימ'ם המצוה דמטיל על הישראלי להתברך מהכהנים לשיטת ההרדים, שהובא להלכה בהגהות ריע"ק, סימן קס"ח, ובבאור הלכה ב"ר ש"ס ופ"ח הלכות התפילה ב"ר כ"ב וירשאל מכתב מאתו מבטל מצות עשה מאל"ה דמצוה ס'ל להתברך, וא"כ לפ"ז יש מקום גדול לומר, דהפסיק בשתיקה באמצע שמונה עשרה, ובשול"ת אגרות משה א"ח סי' תת"ק פ"א אות ב' כתב דאם הוא באמצע שמונה עשרה או שיש לו להפסיק ולשמוע ברכת כהנים אינו יכול לעשות אפן, וכן היה רש"י חזו מקמומו ולא נגד הכהנים, וממילא פשוט שסבור לשום אדם להתחיל להתפלל שמונה עשרה כשלא יוכל לגמור קודם נשיאת כפים, ולעת הערדים שום בני ישראל מקבלים הברכה הם בכלל המצוה חיובה מדאורייתא

הגאון שלמה לאביל שליט"א ירושלים

חרי"ג אברהם ברגמן שליט"א שמש חזקיה מחאנרות משה

נראה להעיר דבשול"ת אגרות משה א"ח סי' תת"ב כתב מפורש שיש לו להפסיק ולשמוע, וכ"כ הגרשו"י אירובאך זצ"ל בחליכות שלמה החלי' עי"ל קכ"ט א' דחזין הכהנה ברורה דידהו מקמי ספק השתובות והתנחת שכתב בעצמו אצל בזה הכהנה ברורה, ובפרט שז' שם וא' חתשה, וביותר שהרי כלר"ע אין איסור בדבר ומאידך יש כאן ספק דאורייתא, לכן מסתבר שהעיקר לדינא שייפסק לשמוע ברכת כהנים.

האם מותר להוציא ספר תורה כדי לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום

מה שדנתם בגליון האחר והמורחב בעניני הכנסת ספר תורה שיצא השבוע בשם הפוסקים האם מותר להוציא ספר תורה כדי לקרות שנים מקרא ואחד תרגום.

הגאון רבי שמואל רבנועביץ שליט"א רב הסתל והמקומות חזקוניים

נראה להעיר, דבספרי שו"ע ציון קק"ב פ'טו סי' קכ"א באר' הארזות בזה בתרגום, ורוב הפוסקים אוסרים דדבר זה.

האם לישראל יש חיוב להתברך מהכהנים

מה שדנתם בשם הפוקים האם לישראל יש חיוב להתברך מהכהנים.

חרי"ג גרליה מרדכי שטרן שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דבאגרות משה א"ח סי' תת"ב אות ב' כתב חייבים להתפלל למנון עם ברכת כהנים, והגאון האדיר רבי משה שטרנובר שליט"א כששהה בחב"ל משלם לכהן בארז' לבוון עליון, כן כתב בספרי תשובות והנהגות א"ח סי' ק"י וכן סדר הרבי מחב"ד זי"ע עם הגאון שמחה קוק זצ"ל כן ספר ח"ד הבן של יעקב ב"ר שליט"א

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג גדליה מרדכי שטרן שליט"א ירושלים מחשבי המעירים במדור מכתבים לעילוי נשמת אבי הרב אברהם ברוך ז"ל הרב הרב גדליהו ז"ל ג.ל.ב.ע ח"י סיון ת.נ.צ.ב.ה	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג רבי משה נתן דופלט שליט"א ירושלים לרגל שמחת נישואי בתו במז"ט עב"ה הבה"ח המופלג בתור"ש מורנו בן ציון אלטר גר"ניו מבחירי ישיבת צאנז בנו של ידידינו הגאון שמואל יגר שליט"א ראש כולל חו"מ קרית צאנז נתניה- ודיין בבית דין בנתניה יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב אברהם דייטש שליט"א משב"ק של כ"ק מרן האדמו"ר צאנזני שליט"א לעילוי נשמת אבי הרב יעקב בן הרב יעקב ז"ל ג.ל.ב.ע כ"א סיון ת.נ.צ.ב.ה	גליון זה נודב ע"י ידידינו הגאון חיים נתן גלנץ ראש כולל צאנז ביתר לרגל שמחת אירוסיו בתו תחי' במז"ט ע"ב"ג הבה"ח המופלג בתור"ש אברהם משה קראוס כמר אברהם יעקב ינ"ו מבחירי ישיבת מאור עינים בנו של ידידינו הרה"ג רבי מנחם מנדל קראוס שליט"א וברכת מזל טוב לאבי ידידינו הגאון יחודה צבי גלנץ שליט"א רב בית המדרש אמרי צבי נתניה ולחמיו ידידינו נפתלי גרינוצני שליט"א מראשי ישיבת וויזני יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג פנחס פרידמן שליט"א כולל במצר התורה צאנז בית שמש לעילוי נשמת אבי האשה הצדקת מרת תמר בת הרב חיים רפאל ליון ע"ה אשת חבר דוד צבי שלמה פרידמן ז"ל נפטרה כ"ד סיון ת.נ.צ.ב.ה
גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג שרגא פייבל מאטיאס שליט"א בית שמש לרגל שמחת הבר מצוה לבנו היניק וחכים כמר יצחק הכהן גי"ו יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג אהרן פרסטר שליט"א בני ברק לרגל שמחת הבר מצוה לנכדו היניק וחכים כמר חיים דוד פרסטר גי"ו מח"ס קונטרס דוד בנו של ידידינו הגאון אברהם יוסף פרסטר שליט"א מח"ס הנפלא אסוקי שמעתיא – שבת- בשר בחלב מרבני כולל בעלזא בית שמש יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציו			

לתרומות לזיכוי הרבים בדחבי תבל ניתן להתקשר: 053-3168560